

بررسی تعالیم اسلام و مسیحیت در مسئله تهذیب نفس

سارا جعفری طادی

چکیده

تزکیه نفس به دلیل آثار مثبت و فواید زیادی که برای به کمال رسیدن دارد مورد توجه ادیان و مذاهب و تمامی ملل بوده است که آنان از روش های مختلفی برای رسیدن به آن بهره برده اند. در اسلام و مسیحیت نیز در مورد ضرورت پرداختن به سیرو سلوک و تزکیه نفس تاکید زیادی داشته و د ده: ارند و سیر و سلوک را مسیر رسیدن به اوج انسانیت و هدف آفرینش می دانند. با توجه به اهمیت تزکیه نفس پژوهشی در باب مقایسه مراحل تزکیه نفس در دین اسلام و دین مسیحیت با روش اسنادی و کتابخانه ای صورت گرفته است. نتایج حاصل از این پژوهش اینکه در هر دو دین اسلام و مسیحیت رعایت اصول اخلاقی و تزکیه نفس مقدمه رسیدن به غایت نهایی است بدین معنا که تا فرد تزکیه درونی نشود امکان لقا خداوند برای او محال بوده و لازمه لقا یا معرفت، تزکیه و طهارت قلبی است. و مهمترین تفاوت در این باب در نوع ایمان به خداوند است که در اسلام بر مبنای توحید و در مسیحیت بر مبنای تثلیث است و نوع نگرشی که به دنیا دارند چنان که در دین اسلام به زهد سفارش فروان شده درحالی که در مسیحیت نگرش به دنیا بر اساس رهبانیت و ترک دنیا است.

واژه های کلیدی: اسلام، مسیحیت، تزکیه ، تهذیب، نفس

Abstract

The refining of the self has attracted the attention of all nations' religions because of its great positive effects and benefits to achieve perfection and they used various methods to have access to it. Islam and Christianity, too have much emphasis on "conduct" (*Seir-o-solook* and self-refining and recognize conduct as a path for reaching the peak of humanity and the purpose of creation. Considering the importance of the self-refining, this research has been conducted on comparing the stages of self-refining in the religions of Islam and Christianity with the documentary and library method. The results of this study indicate that in both the Islamic and Christian religions, the observance of the principles of ethics and the refining of the self are the preliminaries for the ultimate end, that is, until the individual is internally purified, it is impossible for him to seek God, and the requirement of God's visit or cognition, is the true refining and purity. The most important difference in this domain is in the type of faith in God, which is based on monotheism in Islam and on the Trinity in Christianity as well as the kind of attitude they have given to the world, as it recommended to piety in the religion of Islam, while in Christianity the attitude towards the world on the basis of the monasticism and the ignorance of the world are emphasized.

Key words: Islam, Christianity, purification, refinement, self.

الملخص

بما أنّ لتَهذيب النفس آثاراً إيجابية ومنافع جَمّة للوصول إلى الكمال، فأعارتها الأديان والمذاهب والملل المختلفة عناية وفيرة واستخدمت طرقاً مختلفة للحصول عليه. ومن الملاحظ أنّ الإسلام والمسيحية كان وما يزال يؤكّدان كلّ التأكيد على الاهتمام بتَهذيب النفس وتقويم السلوك ويعتبران السير والسلوك أهمّ وسيلة للوصول إلى ذروة الإنسانية وغرض الخلقة. وفقاً لأهمية تهذيب النفس وتقويمها، يرمي هذا البحث من خلال المنهج الوثائقي والبيولوجرافي، إلى موازنة مراحل تهذيب النفس بين الدين المبين الإسلامي والمسيحية. ومّا توصّل إليه البحث أنّ رعاية المبادئ الأخلاقية وتهذيب النفس هما الخطوة الأولى للوصول إلى الغاية النهائية في كلا الدينين على حدّ سواء. وهذا يعني أنّ الإنسان يجب عليه أن يقوم بتَهذيب نفسه وتقويمها حتى يتمكّن من لقاء الله سبحانه وتعالى. غير أنّه يوجد هناك فارق بينهما مما يعود إلى نوع الإيمان بالله تعالى، فالإسلام يقوم على التوحيد والزهد، في حين المسيحية تقوم على التثليث والرهبانية وترك حياة الدنيا.

الكلمات المفتاحية: الإسلام، المسيحية، التزكية، التهذيب، النفس